

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการดำเนินการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนานแล้วทั้งยังไม่มีเนื้อหาที่รองรับในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเกิดขึ้นในปี 2558 ทั้งยังไม่สอดคล้องกับความต้องการและนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามประกาศ กระทรวง มหาดไทย เรื่อง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับเด็ก และบริบทของท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา โดยให้มีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากหลักสูตรเดิมหรือสร้างขึ้นมาใหม่ซึ่งมีกระบวนการและรูปแบบที่คล้ายคลึงกันเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้องค์ความรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดวิสัยทัศน์จากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนสภาวะปัจจุบัน สำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ จุดเน้นของ

โรงเรียนและระยะเวลาที่แน่นอน ภารกิจแสดงถึงงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน สะท้อนถึงวิธีดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมีหน่วยการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องเหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เชิญผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาให้ข้อมูลในการจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาและจากข้อมูลที่ได้ คือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรสอดคล้องคุณลักษณะเด็กปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านความรู้ เด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสัญลักษณ์อาเซียน คำขวัญอาเซียน และเพลงอาเซียน เด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อประเทศอาเซียน และธงชาติอาเซียน เด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสัตว์ประจำชาติ อาหารประจำชาติ และดอกไม้ประจำชาติของประเทศอาเซียน และเด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุดประจำชาติอาเซียน และเงินตราของประเทศอาเซียน และเด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำทักทาย ชื่อเมืองหลวง และสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการ เด็กมีความสามารถในการพูดภาษาอาเซียนตามศักยภาพ เด็กมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้นอย่างสร้างสรรค์ เด็กมีความสามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กมีความสามารถในการจัดการและควบคุมตนเอง 3) คุณลักษณะด้านเจตคติ เด็กมีความภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นอาเซียน เด็กร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน เด็กมีความตระหนักในความเป็นอาเซียน และเด็กยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน ในขั้นของการพัฒนาหลักสูตรได้นำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของฮิลดา ทาบา 8 ขั้นตอนมาใช้ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้นำร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินซึ่งผลการประเมินร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า ผู้ร่วมวิจัยจำนวน 6 คน มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก เรียง 3 อันดับแรก คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน สภาพปัญหา ชุมชนและภูมิปัญญา ท้องถิ่น ศักยภาพของบุคลากร นักเรียน มีระดับความ

เหมาะสม จุดเน้นของโรงเรียน ระยะเวลาที่แน่นอนมีความเหมาะสม 2) ภารกิจตรงกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 3) เป้าหมายสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดวิธีการประเมินที่ชัดเจน ผลที่ได้จากการจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัยและเหมาะสมกับความสามารถของบุคคลต่อไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร หลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่พัฒนามานานแล้ว ซึ่งส่งผลให้ไม่เป็นไปตามสภาพสังคมปัจจุบันและการจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ทั้งไม่สอดคล้องกับความต้องการและนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับเด็ก และบริบทของท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ กฎกระทรวง (2549 : 3 - 7) ซึ่งกล่าวไว้ว่า หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน โดยมองว่าเด็กทุกคนเป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ดังนั้น การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงควรมีรากฐานมาจากการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และพื้นฐานทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน โดยมุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ รวมตลอดถึงพัฒนาการด้านสังคม และอารมณ์

2. การพัฒนาการจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร 8 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ ฮิลดา ทาบา ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วิจัยความต้องการจากการรับทราบปัญหาใน

การประชุมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ได้ทำการรวบรวมข้อมูลของชุมชนและโรงเรียน ซึ่งเป็นความต้องการที่มีอยู่เดิมผสมผสานเข้ากับความต้องการใหม่แล้วนำมาสรุปเป็นความเห็นเดียวกันกับความต้องการของท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดประสงค์เฉพาะกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ที่ควรจะเป็น คือ ความคิดรวบยอด (Concept) ที่จะต้องเรียนเจตคติที่ควรจะเป็น วิธีการคิดที่จะได้รับการเสนอแนะอุปนิสัยและทักษะที่ควรจะรอบรู้ โดยจุดประสงค์ที่กำหนดในขั้นตอนนี้ ควรจะเป็นพื้นฐานในการสอนของครู เพราะว่าการหลากหลายของความรู้ที่ได้รับจะไม่สมบูรณ์เลยทีเดียว และถ้ายิ่งเพิ่มพูนความรู้มากขึ้นเท่าใด จุดประสงค์ก็จะแจ่มชัดมากขึ้น โรงเรียนควรหลีกเลี่ยงระยะเวลาที่ยาวนานในการกำหนดวัตถุประสงค์ และควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ขั้นตอนที่ 3 การเลือกเนื้อหาในการเลือกเนื้อหาโดยให้มีผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหานั้น โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 4 จัดระบบเนื้อหาผู้วิจัยได้จัดระบบเนื้อหาจากการให้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา โดยเริ่มจัดระบบเนื้อหาจากหัวข้อง่าย ๆ เพื่อนำไปสู่หัวข้อที่ลึกซึ้ง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการ ขั้นตอนที่ 5-6 การเลือกและการจัดกิจกรรมกิจกรรมบางอย่างอาจส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายอย่าง กำหนดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ออกแบบให้แต่ละกิจกรรมเรียงลำดับความคิด และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์เดิมซึ่งเป้าหมายสำคัญในการจัดกิจกรรมคือ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่า เพราะเหตุใดเขาจึงต้องเกิดการรับรู้สิ่งที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาของเขาต่อไป ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลสร้างแบบประเมินร่างหลักสูตรนำร่างหลักสูตรสถานศึกษาและแบบประเมินร่างหลักสูตร ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินระดับคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 8 การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฉบับร่างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

จากการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวทำให้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนที่ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยเด็กมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ และเกิดคุณลักษณะเด็กปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียน หากไม่มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เด็กปฐมวัยก็ไม่เกิดความรู้ ความเข้าใจและเชื่อมโยงท้องถิ่นของตนสู่อาเซียน ขาดความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ภาษาประจำชาติ ภาษาถิ่นและภาษาอื่น ๆ ความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองลดลงรวมถึง

การยอมรับความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรมไม่เกิดขึ้น หากเด็กได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เด็กก็จะเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีความสุขกับการร่วมกิจกรรม และมีการวัดผลและประเมินผลได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการพัฒนาหลักสูตรมีความรู้และเข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจนและง่ายต่อการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรใหม่ และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาดังงบประมาณและอาคารสถานที่ว่าพอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะดำเนินการโดยวิธีใด การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบครอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายสอดคล้องกับ มารยาท กลิ่นจันทร์ (2548 : 11) ที่กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาให้เป็นไปแนวทางเดียวกันและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลในประเทศให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมตรงตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 เป็นหลักสูตรที่ควรนำไปใช้เพราะได้พัฒนาขึ้นครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กมีการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
- 1.2 หลักสูตรที่สร้างขึ้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็ก อยากรู้ รู้อยู่แล้วและสามารถทำได้
- 1.3 ส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดรวบยอดให้กับผู้เรียน
- 1.4 ส่งเสริมพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ/กระบวนการและเจตคติ การนำไปปฏิบัติ และการแสวงหาความรู้ใหม่
- 1.5 ส่งเสริมความเชื่อ ทศนคติ และวัฒนธรรมทางบ้านของเด็ก สังคมไทยและเพื่อนบ้านสมาชิกอาเซียน กระตุ้นให้เด็กแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้น
- 1.6 สะท้อนความเป็นจริงในสังคม อายุของเด็กและบริบทที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

1.8 ควรนำงานวิจัยครั้งนี้ไปเผยแพร่ความรู้ในสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยหรือในสถาบันที่สนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

1.9 ควรนำวิจัยนี้ไปดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 การศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับการเป็นสมาชิกสังคมโลก

2.3 การพัฒนาคุณลักษณะเด็กปฐมวัยด้านความรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษา

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมืองอาเซียนของเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY